

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci navrhovateľa **B. K.**, bytom v H., N., proti odporkyni **S.P., Ú., U.**, o vdovecký dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č.k. 36Sd/353/2005-18 z 13. marca 2007, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 13. marca 2007, č.k. 36Sd/353/2005 – 18, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne z 11. januára 2005, č. X., **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. z 11. januára 2005 - ktorým navrhovateľovi podľa § 74 a § 112 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) bola od 10. apríla 2005 zastavená výplata vdoveckého dôchodku - vec jej vrátil na ďalšie konanie a navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd na základe vykonaného dokazovania skonštatoval, že rozhodnutie odporkyne je nepreskúmateľné samo osebe z dôvodu, že obsah administratívneho spisu neumožňuje zabezpečiť si dostatok podkladov pre jeho kvalifikované preskúmanie, pretože sa tam nenachádzajú žiadne doklady osvedčujúce, či navrhovateľ je poberateľom starobného dôchodku z iného systému dôchodkového zabezpečenia. Krajský súd vyslovil právny názor, že ak už navrhovateľovi vznikol nárok na takýto starobný dôchodok, nemožno ho na účely rozhodovania o vdoveckom dôchodku diskriminovať horším zaobchádzaním ako poistenca, ktorému vznikol nárok na starobný dôchodok v zmysle § 65 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. Zdôraznil, že rozhodujúca je skutočnosť, že sa jedná o osobu poberajúcu starobný dôchodok, ktorá ovdovela, s čím zákon spája právo na dávku vdoveckého dôchodku, účelom ktorej je kompenzovať nepriaznivé finančné dôsledky úmrtia manželky dôchodcu. Krajský súd uviedol, že ust. § 74 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. viaže u poistencov všeobecného systému dôchodkového poistenia vznik nároku na ďalšie poberanie dôchodku

na skutočnosť dovŕšenia dôchodkového veku podľa tohto zákona. Keďže zákon č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) pojem dôchodkový vek nepozná a následok, vznik nároku na poberanie starobného dôchodku podľa tohto zákona nastal po splnení iných podmienok, mal krajský súd za to, že v prípade navrhovateľa treba podmienku dovŕšenia dôchodkového veku v zmysle § 74 ods. 3 písm. e/ zák. č. 461/2003 Z.z. posudzovať v nadväznosti na splnenie podmienok, po splnení ktorých mu vznikol nárok na poberanie starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia. Vzhľadom na uvedené krajský súd skonštatoval, že odporkyňa nepostupovala správne, lebo si nezabezpečila dostatočné podklady pre rozhodnutie vo veci a keď neaplikovala analogicky § 74 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote podala odvolanie odporkyňa, ktoré odôvodnila podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľovi zanikol nárok na výplatu vdoveckého dôchodku podľa zák. č. 461/2003 Z.z., pretože do jedného roka od smrti manželky nedovŕšil podľa § 65 cit. zákona dôchodkový vek. Odporkyňa zdôraznila, že dovŕšenie dôchodkového veku pre nárok na výplatu vdoveckého dôchodku je potrebné posudzovať podľa zák. č. 461/2003 Z.z. a nie podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, ktorý pojem dôchodkový vek nepozná. Skutočnosť, že navrhovateľ bol príslušníkom ozbrojených síl a vznikajú mu podmienky pre priznanie starobného dôchodku podľa osobitného zákona v nižšom veku, podľa názoru odporkyne neznamená, že dovŕšil dôchodkový vek, ktorý je upravený v zákone č. 461/2003 Z.z. Z uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a jej rozhodnutie z 11. januára 2005 o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Podľa § 74 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. vdovec má nárok na výplatu vdoveckého dôchodku počas jedného roka od smrti manželky.

Po uplynutí tohto obdobia má vdovec nárok na výplatu vdoveckého dôchodku podľa § 74 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení platnom k 10. aprílu 2005 (po uplynutí jedného roka od smrti manželky), ak

- a/ sa stará o nezaopatrené dieťa,
- b/ je invalidný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70% alebo
- c/ dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 112 ods. 4 cit. zákona výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

V posudzovanej veci preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zastavila výplatu vdoveckého dôchodku navrhovateľovi z dôvodu, že nespĺňal ani jednu z vyššie uvedených podmienok nároku na výplatu vdoveckého dôchodku po uplynutí jedného roka po smrti jeho manželky.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, je zrejmé, že skutkový stav medzi účastníkmi konania sporný nebol. Sporným bolo riešenie právnej otázky, a síce, či sa pri skúmaní podmienok v zmysle ustanovenia § 74 ods. 3 písm. c/ zák. č. 461/2003 Z.z. vychádza z dôchodkového veku, ktorý je upravený v rámci zák. č. 461/2003 Z.z. (§ 65) aj pri príslušníkoch ozbrojených síl, ktorým podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov, vzniká nárok na priznanie výsluhového dôchodku po splnení v zákone stanovených podmienok, medzi ktorými nie je podmienka dovŕšenia určitého veku.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou odporkyne, že pre posúdenie nároku navrhovateľa na výplatu vdoveckého dôchodku je právne bezvýznamné, že mu vznikol nárok na dávku zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, lebo rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie veci bolo zistenie, že navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek. Z hľadiska trvania nároku na výplatu vdoveckého dôchodku po uplynutí jedného roka nie je totiž rozhodujúce, či vdovec poberá akýkoľvek dôchodok, ale či dovŕšil dôchodkový vek, ktorý je ustanovený len v zákone č. 461/2003 Z.z.

Navrhovateľ podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dovŕšil dôchodkový vek 2. januára 2008, t.j. až po uplynutí jedného roka od smrti manželky, ktorá zomrela 10. apríla 2004.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ nespĺnil podmienky ustanovené v § 74 zák.č. 461/2003 Z.z., bola mu výplata vdoveckého dôchodku uplynutím jedného roka po smrti manželky, t.j. dňom 10. apríla 2005 zastavená v súlade so zákonom.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd na rozdiel od krajského súdu považoval rozhodnutie odporkyne z 11. februára 2005 za preskúmateľné na základe uvedených dôvodov, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil (§ 250q ods. 2 O.s.p.).

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd účastníkom nepriznal, nakoľko navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania zo zákona (§ 224 ods. 1 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 29. apríla 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová